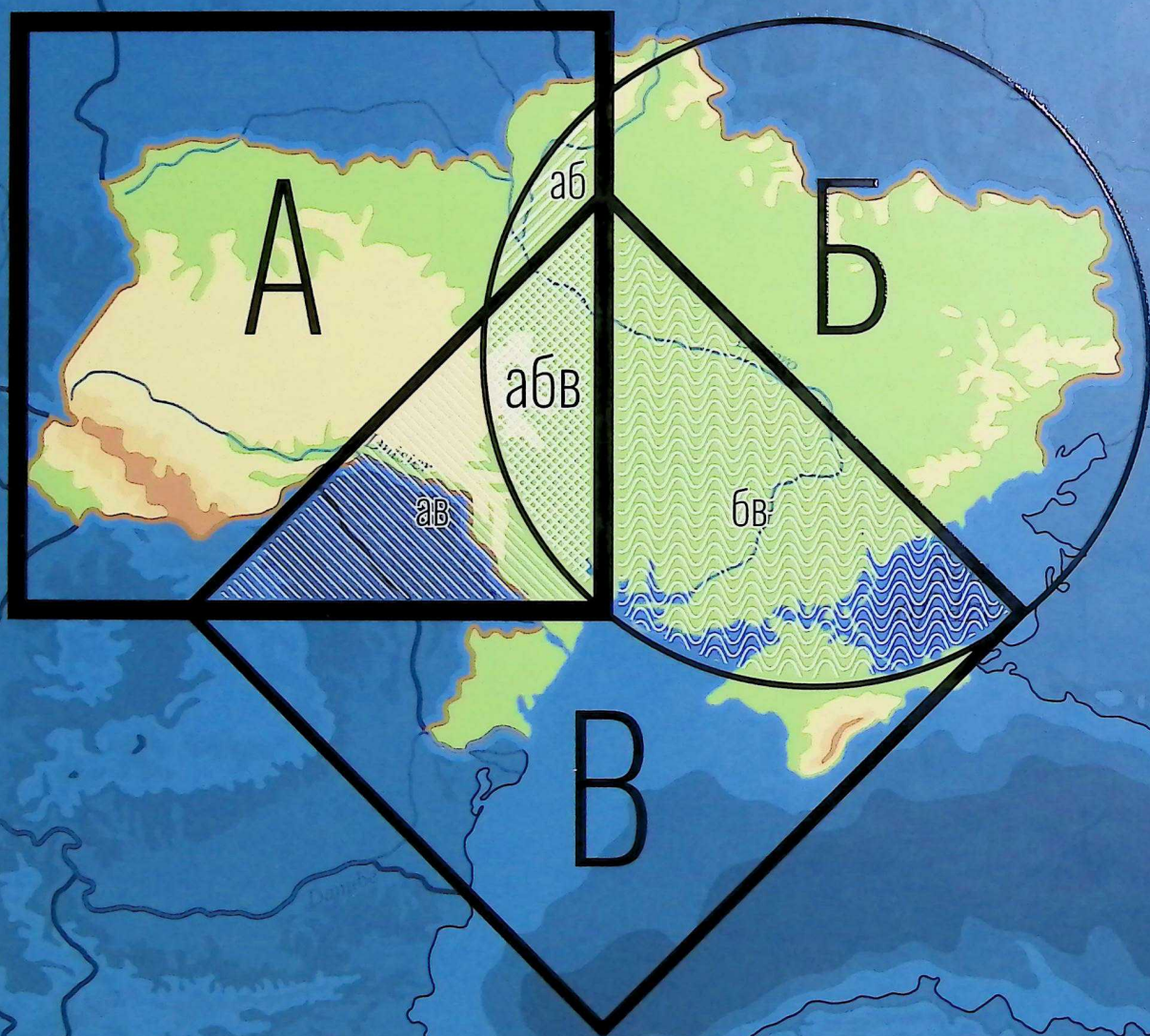

1581153

УКРАЇНСЬКИЙ МУЛЬТИФРОНТИР

НОВА СХЕМА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ (неоліт — початок XX століття)

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ

Ф А Б У Л А

#PRO

Здається самоочевидним, що розташування України на перехресті Заходу, Півдня і Сходу (комплексів культур, релігій, соціально-економічних моделей і політичних режимів) впливає на її минуле, сьогодення і майбутнє. Однак лише на початку ХХ століття українські вчені почали всерйоз цікавитися цим феноменом і, на жаль, до початку ХХІ століття так і не вивчили його ґрунтовно. Натомість саме дослідження Мультифронтиру — «перехрестя погранич» — не лише дозволить глибше зрозуміти українське минуле, але й допоможе краще впоратися із проблемами сьогодення — зокрема, подолати постколоніальні комплекси народу-жертви, бездержавного або навіть антидержавного народу тощо. З іншого боку, завдяки концепції Мультифронтиру стають зрозумілішими легендарна українська волелюбність та інклюзивність нашої культури.

Ця збірка розвідок про окремі періоди та порубіжні регіони України не відкриває (і тим більше не закриває) питання, а слугує своєрідною маніфестацією, що свідчить про величезний потенціал нового підходу.

Зміст

Передмова (Сергій Громенко)	5
Частина I. Теорія Мультифронтиру	
Концепція Мультифронтиру (Сергій Громенко)	10
Територія України як перехрестя Старого світу (Євген Синиця)	27
Історія України як історія Мультифронтиру: резюме (Сергій Громенко)	32
Частина II. Захід, Схід та Україна в українській науковій думці XX століття	
Загальні основи української історії [фрагменти] (Стефан Томахівський, 1919)	38
Політично-географічне значіння границь на Україні (Степан Рудницький, 1921)	41
Схід і Захід: історично-політичний нарис [фрагменти] (Стефан Томахівський, 1926)	46
Степ і море в історії України [фрагменти] (Михайло Грушевський, 1930)	50
Географічне положення України та його наслідки [фрагменти] (Омелян Терлецький, 1930)	56
Україна і Крим в історичних взаєминах [фрагменти] (Василь Дубровський, 1946)	60
Між Сходом і Заходом (Лев Окіншевич, 1952)	67
Ліс, степ і море в процесі формування української нації [фрагменти] (Борис Крупницький, 1955)	74
Україна між Заходом і Сходом (Борис Крупницький, 1955)	86
Україна між Сходом і Заходом [фрагменти] (Іван Лисяк-Рудницький, 1966)	90
Що таке історія України [фрагменти] (Омелян Пріцак, 1990)	99
Україна на межі між Сходом і Заходом (XIV–XVIII ст.) [фрагменти] (Ярослав Дашкевич, 1991)	104
Україна між Сходом і Заходом [фрагменти] (Ігор Шевченко, 1992)	117

Частина III. Формування Мультифронтиру: мисливці, землероби, скотарі та мореплавці

Фронтири доісторичної доби (Євген Синиця).....	124
«Земля гіппомолгів»: причорноморський фронтір від кіммерійців до візантійців (Евеліна Кравченко).....	136
Перехрестя епох: Україна на зламі двох ер між сарматами і кельтами (Євген Синиця)	163
«Країна Ойум»: германці, іранці та праслов'яни під спільним дахом. «Дебют слов'ян» (Євген Синиця)	183
Фронтір у фронтірі: Кримський півострів у V–XV століттях (Андрій Домановський)	201
Північне Причорномор'я на цивілізаційному перехресті Середньовіччя (Ярослава Верменич)	225
Фронтири Русі X–XIV століть (Мирослав Волощук)	237
Кипчаки — винахідники «польової мережі» (Олексій Мустафін)	257

Частина IV. «Золота доба» Мультифронтиру: козаки та їхні сусіди

Кримський юрт у 1441–1648 роках (Андрій Галушка).....	264
Кримський фактор у генезі українського козацтва (Ярослава Верменич)....	278
Українські козаки на степовому фронтірі (Віктор Брехуненко).....	286
Річпосполитська Україна на Великому Кордоні (Дмитро Вирський).....	310
Національна революція середини XVII століття (Ярослава Верменич)	318
Козацька революція між Річчю Посполитою та Московією-Росією (Дмитро Вирський)	328
Кримський юрт у 1648–1783 роках (Андрій Галушка).....	343
Україна ханська чи козацька? (Світлана Каюк).....	355
Слобідська Україна як контактне пограниччя (Ярослава Верменич)	364
Розширення фронтиру: Задунайська Січ та Кубань (Світлана Каюк)	377

Частина V. Трансформація Мультифронтиру: від «зовнішніх» погранич до «внутрішніх»

Південноукраїнські фронтири у XVIII–XIX століттях (Ярослава Верменич)	384
Наддніпрянські внутрішні фронтири в «довгому» XIX столітті (Ігор Гирич).....	398
Галичина: парад ідентичностей (Ігор Чорновол)	446
Замість післямови (Сергій Громенко)	478